



Nota van B&W

Onderwerp Onderzoek respijtzorg Haarlemmermeer

Portefeuillehouder S. Bak
Collegevergadering 29 januari 2013
Inlichtingen Jan Willem de Zeeuw (023 567 6172)
Registratienummer 2013.0004613

Inleiding

In mei 2012 is het 'Onderzoek aanbod respijtzorg gemeente Haarlemmermeer' afgerond. Het onderzoek is uitgevoerd door KTB adviesprojectmanagement in mei 2012. In de nota 'Mantelzorgondersteuning en respijtzorg 2011 – 2012' worden 4 speerpunten genoemd: (1) herkennen en bereiken van mantelzorgers; (2) verbeteren van informatie en advies; (3) versterken van eigen kracht van mantelzorgers en (4) het vergroten van het aanbod respijtzorgvoorzieningen. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van het laatste speerpunt. De centrale onderzoeksvraag luidde als volgt: *'Als we de behoefte van mantelzorgers als uitgangspunt nemen, waar moet de gemeente Haarlemmermeer haar beleid ten aanzien van het aanbod aan respijtzorg dan intensiveren?'*

Mantelzorg en respijtzorg

De druk op mantelzorgers wordt groter als gevolg van gerealiseerde en aanstaande decentralisaties en bezuinigingen. Ook door algemene ontwikkelingen, zoals vergrijzing en toename aantal chronisch zieken en dementerende ouderen neemt de druk op mantelzorgers toe. Een grotere druk (en behoefte) leidt echter niet automatisch tot een grotere vraag naar (aanbod van) respijtzorg. Mensen zoeken vaak zelf een alternatieve oplossing. Deze oplossingen zijn vaak onvoldoende en kunnen leiden tot overbelasting van de mantelzorger. Dan kan een moment ontstaan dat mantelzorgers de zorg niet meer aankunnen en de verzorgde naar een dure zorginstelling moet. Op grond van dit onderzoek kan echter niet worden geconcludeerd dat het beleid ten aanzien van het aanbod aan respijtzorg geïntensiveerd moet worden. Zorgaanbieders geven in ieder geval aan hun aanbod zonder problemen te kunnen vergroten.

Advies Wmo-raad

Wij hebben de Wmo-raad om advies gevraagd. De Wmo-raad is zeer tevreden met de door het college gegeven opdracht, maar teleurgesteld over de uitvoering van het onderzoek. De behoefte van mantelzorgers is volgens de Wmo-raad te weinig als uitgangspunt genomen. Het is niet eenvoudig om niet-geregistreerde mantelzorgers te bereiken. De Wmo-raad onderschrijft de gemeentelijke aanbevelingen ten volle en gaat er vanuit dat deze snel worden uitgevoerd. Belangrijk zijn een goede training van medewerkers en het versneld tot stand brengen van de 'Ketenzorg voor dementerenden'. Het is natuurlijk moeilijk om de groep (niet geregistreerde) mantelzorgers te bereiken. In dit kader hebben wij alle inwoners aangeschreven om zich te registreren. Deze inwoners worden ook actief benaderd. De Wmo-raad doet een aantal suggesties om dat te verbeteren, zoals meer PR activiteiten,

actueel houden website Mantelzorg steunpunt, betrekken Wmo-Klankbordgroep. Er dient zo snel mogelijk een financiële prognose opgesteld te worden over de ontwikkeling van de vraag naar respijtzorg.

Conclusies

Het advies van de Wmo-raad heeft mede geleid tot de volgende conclusies:

1. De gemeente moet zich vooral richten *op verbeteringen ten behoeve van de vraagkant*. Anders gezegd, de gemeente moet verbeteringen aanbrengen in het proces van signaleren, informeren en adviseren. Wij willen zo voorkomen dat mensen gebruik moeten maken van duurdere zorg.
2. De gemeente *moet instellingen actief betrekken* bij het vinden van oplossingen en instellingen moeten zelf (meer) initiatief nemen om kennis te delen met de gemeente.
3. Eventuele intensivering van het beleid ten aanzien van het aanbod aan respijtzorg is onderdeel van de beleidsontwikkeling mantelzorg, die in de tweede helft van 2013 gepland staat. De concrete suggesties in het advies van de Wmo-raad worden daarbij betrokken.

Acties

In 2013 voeren wij de volgende concrete acties t.a.v. respijtzorg uit:

1. In de eerste helft van 2013 evalueren wij de afgesproken activiteiten respijtzorg (in kaart brengen patiëntenverenigingen, pilot Kansen & Kanteling, Respijtwijzer, bijeenkomst huisartsen, project zorgambassadeurs, WMO café).
2. Uitkomsten van de evaluatie worden besproken met de betrokken instellingen om te komen tot beleidsaanbevelingen
3. De uitkomsten van deze evaluatie en het overleg met betrokken instellingen vormen input voor de beleidsontwikkeling mantelzorg.
4. Wij zullen de betrokken instellingen verzoeken hun informatie over respijtzorg actueel te houden, omdat mantelzorgers via internet zoeken naar oplossingen om overbelasting te voorkomen.

Middelen

Voor de uitvoering van de genoemde acties zijn voldoende middelen opgenomen in de begroting van 2013.

Besluit

Op grond van het voorgaande hebben wij besloten om:

1. Kennis te nemen van het onderzoek respijtzorg en het advies van de Wmo-raad.
2. In te stemmen met de voorgestelde activiteiten.
3. Deze nota ter informatie te zenden aan de raad.
4. Deze nota ter informatie te zenden aan de WMO Raad.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
namens dezen,
de portefeuillehouder,

S. Bak

Bijlage(n)

Onderzoek aanbod respijtzorg gemeente Haarlemmermeer (ter inzage)
Advies Wmo-raad d.d. 5 november 2012



Weth. Bak
H. Koning, SBD
G. Hermans, MEO
J. v. Rijn, MEO

Gemeente Haarlemmermeer	
MEO	WWZ
Datum:	- 6 NOV 2012
Briefnr.:	12/67416
Afschrift aan:	Afgedaan (paraaf)

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van
de gemeente Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Telefax 023 563 95 50

Cluster Maatschappelijke en Economische Ontwikkeling
Contactpersoon Josephine van Rijn - Diekman
Doorkiesnummer 6970
Uw brief
Ons kenmerk
Bijlage(n) Geen
Onderwerp Advies Nota Respijtzorg Haarlemmermeer.

Verzenddatum 5 november 2012

Geacht college,

De Wmo-raad heeft in haar vergadering van 1 oktober jl. het onderzoeksrapport over de Respijtzorg in Haarlemmermeer besproken. Gelukkig hadden wij een samenvatting ontvangen van het zeer lijvige officiële rapport. Deze samenvatting is op 24 september jl. mondeling aan ons toegelicht, waarbij ook de leden van onze klankbordgroep aanwezig waren.

Algemeen

De Wmo-raad is zeer content met de door het college gegeven opdracht, zoals in de nota mantelondersteuning en respijtzorg 2011-2012 al was aangekondigd. Teleurgesteld is de Wmo-raad over de uitvoering van het onderzoek. De door u aan het onderzoeksbureau gegeven opdracht luidde: 'Waar moet de gemeente Haarlemmermeer haar beleid ten aanzien van het aanbod aan respijtzorg intensiveren, uitgaande van de behoefte van mantelzorgers.' En juist die behoefte van mantelzorgers is in het rapport niet of nauwelijks als uitgangspunt genomen, erger er zijn vrijwel geen mantelzorgers geïnterviewd. Bovendien vragen wij ons heel sterk af of er gebruik is gemaakt van de expertise van het Mantelzorg Steunpunt.

Inhoudelijk

Verantwoording onderzoek.

Gezien de onderzoeksvraag is de verhouding tussen het aantal aanbieders en geïnterviewde mantelzorgers, naar ons idee, verre van juist

Conclusies en aanbevelingen van de onderzoeker.

Deze conclusies gaan totaal niet in op de onderzoeksvraag. Het zijn alleen conclusies met betrekking tot het aanbod. Het gaat over de gevolgen van de decentralisering voor de aanbieders, niet voor de vragers. Nergens gaat het over de behoefte van mantelzorgers.

De opmerking dat vergrijzing, toenemende chronische zieken en dementerenden en de wens tot langer verblijf in de eigen woonvoorziening een grotere vraag naar respijtzorg teweeg zal brengen, heeft er natuurlijk ook mee te maken dat er een behoorlijke achterstand is in het realiseren van woonvoorzieningen voor kwetsbare groepen.

De belangrijkste conclusies volgens de gemeente

Toename van druk op mantelzorgers leidt niet automatisch tot een grotere vraag naar respijtzorg. Hoe is men tot deze conclusie gekomen en heeft men zich afgevraagd wat de reden daarvan is?

De vraagkant is een probleem, omdat de behoefte niet altijd wordt omgezet in een vraag. Maar dat is nu juist datgene wat onderzocht had moeten worden.

Het huidige aanbod voldoet aan de vraag. Hoe kan dat geconcludeerd worden als er geen onderzoek onder mantelzorgers is gedaan? Wij geloven best dat aanbieders naar eer en geweten aanbod ontwikkelen, maar de ervaring leert dat dit niet altijd aansluit bij de behoefte van zorgvragers.

De aanbevelingen.

Alle aanbevelingen worden door ons ten volle onderschreven en wij gaan er van uit dat een snelle uitvoering zal worden nagestreefd. Enige nadruk leggen wij nog op een goede training van de medewerkers, zeker in het kader van de pilot Kansen en Kanteling, waarin ook het keukentafelgesprek een belangrijke rol zal spelen. Bovendien is het een goede zaak dat versneld werk wordt gemaakt van het tot stand komen van de "Ketenzorg voor dementerenden" en vragen wij ons af waarom er geen oplossing is gezocht voor het sluiten van het logeerhuis van het OTT.

Vervolgaanpak / beleidsontwikkeling.

Op basis van het voorliggend onderzoek is het vreemd om te zeggen dat er geen noodzaak is om het aanbod respijtzorg uit te breiden. Er is niet onderzocht of het aanbod aansluit bij de vraag. Als men aanbod en innovatie vooralsnog onder verantwoordelijkheid van de aanbieders wil brengen, hoe denkt men dan een en ander te kunnen aansturen? Het up to date houden van de Website Mantelzorg, meer gebruik maken van de casemanagers en het verder stimuleren van de activiteiten van Steunpunt Mantelzorg zouden een goede bijdrage kunnen leveren

Het is natuurlijk moeilijk om de groep (niet geregistreerde) mantelzorgers te bereiken. Het zijn ook heel verschillende groepen. Ga na waar die groepen veel contact mee hebben; huisartsen, specialisten, scholen voor speciaal onderwijs en richt daar ook voorlichting op. Mogelijk is het een optie om de Wmo-klankbordgroep te betrekken bij het zoeken naar mantelzorgers en natuurlijk de eerder aangekondigde miniconferentie. Bovendien is het verstandig om met enige regelmaat de termen: Mantelzorg en Respijtzorg in de lokale pers duidelijk toe te lichten.

Dilemma financiën.

Dat baart de Wmo-raad grote zorgen.

Natuurlijk is het zo dat de vraag naar respijtzorg zal toenemen, maar dat zal wel een groter beslag leggen op de financiële middelen van de gemeente.

Daar zal terdege rekening mee moeten worden gehouden. Ook dient zo spoedig mogelijk een financiële prognose te worden opgesteld.

Advies

De Wmo-raad adviseert het college om de regierol serieus te nemen en er op toe te zien dat het aanbod aansluit op de behoefte van de doelgroep.

Om die behoefte boven tafel te krijgen zal het nodig zijn om zo spoedig mogelijk zoveel mogelijk mantelzorgers te bevragen.

Mogelijk is het een goede suggestie om bij het mantelzorgbloemetje een enquêteformulier te voegen met uiteraard de juiste vraagstelling over de noodzaak van respijtzorg voor hen.

Ook adviseren wij u de Website Mantelzorg up to date te houden.

Verder bepleiten wij het stimuleren van de activiteiten van Steunpunt Mantelzorg en om meer gebruik te maken van de casemanagers.

Bovendien vindt de raad het belangrijk om via huisartsen, specialisten en scholen voor speciaal onderwijs zoveel mogelijk niet geregistreerde mantelzorgers te bereiken.

Natuurlijk zijn wij bereid om te blijven meedenken over de verdere uitwerking van dit advies.

Vriendelijke groet,

Dhr. G. Hille,
Voorzitter Wmo-raad Haarlemmermeer